

Till Saco
Box 2206
103 15 Stockholm
Tiina.kangasniemi@saco.se

Remissvar: Validering i högskolan – för tillgodoräknande och livslångt lärande, SOU 2018:29

Sveriges Tandläkarförbund har fått möjlighet att besvara delbetänkandet Validering i högskolan – för tillgodoräknande och livslångt lärande (SOU 2018:29).

Synpunkter på förslaget som helhet

Tandläkarförbundet välkomnar syftet med förslaget att fler personer ska kunna få sitt tidigare lärande bedömt och erkänt för tillgodoräknande inom högskolan och instämmer i att strukturerna för validering är svagt utvecklade och behöver ses över. Det är också viktigt att nyanlända invandras och yrkesverksammas kompetens som utvecklats i andra sammanhang än inom svensk högskoleutbildning kartläggs, bedöms och erkänns på ett korrekt sätt.

Sveriges Tandläkarförbund är mycket väl medvetet om att Sverige står bakom Lissabonkonventionen om ett generöst och flexibelt erkännande av utbildning från andra länder och även bakom Europeiska unionens råds rekommendationer om validering som innebär att medlemsstaterna inrättar system för prövning av kunskaper och färdigheter som förvärvats via icke-formellt och informellt lärande validerade. Tandläkarförbundet vill peka på att delbetänkandet utgör en synnerligen viktig fråga för tandläkarprofessionen där även hänsyn måste tas till patientens säkerhet då tandvården tillhör vårdsektorn med samhällets höga krav för skydd för den enskilde individen i en utsatt vårdssituation. Dessutom är det ytterst komplicerat att generellt öka generositeten i bedömningarna mot bakgrund av de regelsystem som kringgärdar tandläkarens yrkesutövning i samhället.

Låg omfattning och bristande generositet och likvärdighet

Det är anmärkningsvärt att kartläggningen indikerar att det finns risk för godtycke i lärosätenas tillämpning av bestämmelserna om prövning av kunskaper och färdigheter som utvecklats i yrkesverksamhet. Tandläkarförbundet vill trycka på att det inte under några omständigheter kan ges en ökad generositet mot avkall på vårdens kvalitet och med

Sveriges Tandläkarförbund

patientens säkerhet i fokus. Detta kan bli en svår avgränsning vid framtagning av regelsystem men dessa hänsyn måste tillgodoses.

Åtgärder behövs på lokal nivå för bättre fungerande validering

I betänkandet framgår att det saknas strukturer och metoder i arbetet med validering och att detta har ett tydligt fokus i den pågående pilotverksamheten för validering och bedömning av reell kompetens. Vidare påpekas att lärosätena bör samarbeta för att ta fram gemensamma riktlinjer i form av rekommendationer för lärosätenas arbete med erkännande av tidigare lärande. Tandläkarförbundet ser positivt på detta tillvägagångssätt och att en central ingång för ansökningar om tillgodoräknande och en mer centraliserad hantering av beslut om tillgodoräknanden inrättas.

Valideringsdelegationens förslag och bedömningar

Tandläkarförbundet instämmer i behovet av ett moderniserat regelverk eftersom det nuvarande har varit i princip oförändrat i över trettio år.

Förbättrad redovisning av tillgodoräknanden

Med anledning av att det saknas tillförlitlig statistik om tillgodoräknanden ser Sveriges Tandläkarförbund positivt på att fler uppgifter om studenter förs in i både högskolornas studieregister och i Statistiska centralbyråns universitets- och högskoleregister.

Särskild ersättning för tillgodoräknanden baserade på reell kompetens

Sveriges Tandläkarförbund anser det viktigt att studentens utbildningstid inte riskerar förlängas på grund av att resurstilldelningssystemet motverkar möjligheterna till tillgodoräknande och välkomnar en särskild ersättning, vid sidan om ordinarie takbelopp till universitet och högskolor för tillgodoräknanden som baseras på kunskaper och färdigheter som utvecklats på annat sätt än genom svensk eller utländsk högskoleutbildning. Tandläkarförbundet ser vidare att det är/inte är acceptabelt med en likriktad ersättningsnivå på 15 000 kronor per tillgodoräknande utan att ersättningen baseras på nedlagd tid för validering.

Uppföljning och kvalitetsgranskning av lärosätenas arbete

Tandläkarförbundet välkomnar att universitetskanslersämbetet får i uppdrag att under 2021 genomföra en tematisk utvärdering av lärosätenas arbete med erkännande av tidigare lärande förutsatt att nya resurser tillförs lärosätena för detta.

Förhandsbesked om tillgodoräknande

I dag finns ingen lag eller förordning som reglerar förhandsbesked om tillgodoräknande inom högskolan. Tandläkarförbundet ser det som ytterst viktigt, ur ett individperspektiv, att den modell som utvecklas innehåller föreskrifter för förhandsbesked efter att den pågående försöksverksamheten avslutats. Sveriges Tandläkarförbund instämmer

Sveriges Tandläkarförbund

även i vikten av att hitta modeller via UHR för att undvika dubbelarbete för att individer ansöker om förhandsbesked från fler lärosäten samt att även si syfte att säkerställa individens rättssäkerhet.

Vissa lärosäten bör få i uppdrag att genomföra bedömningarna

Eftersom UHR har stor kunskap om utbildningssystem och utbildningskvalifikationer i olika länder delar Tandläkarförbundet uppfattningen om att bedömningsarbetet bör koncentreras och att vissa lärosäten ges ett särskilt uppdrag att genomföra bedömningar av tidigare lärande för ett utlåtande om förhandsbesked för tillgodoräknande. Sveriges Tandläkarförbund ser det som ytterst angeläget att dessa lärosäten får en särskild ersättning per genomförd bedömning som motsvarar nedlagt arbete.

Avgift för förhandsbesked om tillgodoräknande

Sveriges Tandläkarförbund delar uppfattningen att en avgift ska införas för en bedömning om ett förhandsbesked.

Med vänlig hälsning
Sveriges Tandläkarförbund

Hans Göransson
Ordförande